

Nr. 3

Zitting van donderdag 24 maart 2022

Voorzitter: mevrouw R.W.J. Melissant-Briene, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden: de heren B.C.S. Bahlmann, F.M.T. Barth, R.J.J. van Breemen en M.A. Hachhouch, mevrouw E.W.H. Hamann, de heren M.S. Hassouna, E.A. Koçak en G.J. van der Lee, de dames A.P. van Maaren, A. Mager en M.J. Molengraaf-Vullers, de heren L.A. Onvlee en J.C. Oostrum, de dames J. van Oversteeg en L.P.W. Pellikaan en de heren J.M. Roeland, N. van Santen, P.C.J. Schefferlie, I. Tekir, C.J.J. Wientjes en C. van Willigen.

Griffier: de heer H. Sepers.

Tevens aanwezig: de wethouders de heren R.P. van Doesburg, J.P. van der Geest, E.C.M. Kraaijeveld en D. van Zanten, alsmede de gemeentesecretaris mevrouw H. Kromkamp.

Afwezig: de heer H. Chaaby, mevrouw E. Dansen, H.J. van Mourik en mevrouw D. Stevens.

*

1. Opening (16.00 uur).....	1
2. Vaststellen agenda.	1
3. Onderzoek van de geloofsbrieven van de nieuw benoemde raadsleden.....	2
4.a Afscheid van de raadsleden die niet meer in de raad zullen terugkeren.....	2
4.b Mogelijkheid om de afscheidnemende raadsleden toe te spreken.	8
5. Sluiting.....	24

1. Opening (16.00 uur).

De voorzitter: Goedemiddag, dames en heren leden van de raad. Hartelijk welkom in deze bijzondere raadsvergadering, waarin wij sowieso afscheid nemen van deze periode en ook van een aantal raadsleden.

Bericht van verhindering hebben wij ontvangen van enkele zieken en van één persoon die momenteel op vakantie in het buitenland is. De heer Van Mourik, die een mooie afscheidsbrief heeft gestuurd waarop ik u graag attendeer, is geopereerd. Ik heb zojuist bericht ontvangen dat de operatie geslaagd is. Wij wensen hem heel veel sterkte en beterschap. De heer Chaaby is ook afwezig, de dames Dansen en Stevens eveneens en met hen is afgesproken dat zij na het besluit onder agendapunt 3 zullen inloggen voor deze raadsvergadering en desgewenst ook het woord kunnen voeren.

2. Vaststellen agenda.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Onderzoek van de geloofsbrieven van de nieuw benoemde raadsleden.

De voorzitter: Dames en heren. Een commissie uit de raad, bestaande uit drie leden, t.w. de heer Van Santen, mevrouw Dansen en de heer Schefferlie, heeft de geloofsbrieven van de nieuw benoemde raadsleden onderzocht. Het woord is aan de heer Van Santen, die de uitslag van het onderzoek zal terugkoppelen.

De heer Van Santen: Dank u, voorzitter. De commissie uit de raad van de gemeente Gorinchem, in wier handen werden gesteld de geloofsbrieven en verdere bij de Kieswet gevorderde stukken inzake het verloop en de uitkomsten van de op 14, 15 en 16 maart 2022 gehouden gemeenteraadsverkiezingen, heeft geconstateerd dat ingevolge deze verkiezingen de volgende personen tot lid van de gemeenteraad van Gorinchem zijn gekozen: de heer Van Veen, mevrouw Metz, mevrouw Paans, de heer Polatli, de heer Klein, de heer Schefferlie, mevrouw Pellikaan, de heer Van Willigen, de heer Boutachkourt, de heer Van Santen, mevrouw Mager, de heer Houtepen, de heer Oostrum, de heer Koçak, mevrouw De Groot, de heer De Pagter, de heer Krol, de heer Van der Geest, mevrouw Van Oversteeg, mevrouw Dansen, mevrouw Stevens, de heer Tekir, mevrouw Alba Heijdenrijk, mevrouw Hamann en de heer Bahlmann.

De commissie rapporteert de raad dat zij de benodigde stukken heeft onderzocht en in orde bevonden, dat de verkiezingen rechtmatig zijn verlopen, dat de te installeren personen aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoen en adviseert de gemeenteraad over te gaan tot toelating van deze personen als lid van de gemeenteraad van Gorinchem.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik stel vast dat niemand het woord of stemming verlangt, zodat ik kan concluderen dat conform het advies van de commissie is besloten.

4.a. Afscheid van de raadsleden die niet meer in de raad zullen terugkeren.

De voorzitter: Beste leden van de raad. Na een periode van vier jaar is dan vandaag de laatste bijeenkomst waarin u in deze samenstelling bijeenkomt. Wat bij uw installatie zo vanzelfsprekend leek, om bijeen te komen in deze raadzaal, bleek voor uw raadsperiode bijzonder te worden. We belandden met elkaar in een crisis, de coronapandemie ontwrichtte, en ook nu hebben we te maken met een crisissituatie. Dat een crisis veel impact had op het werk als raadslid van de gemeenteraad gaat terug naar het jaar 1941... Ik zie nu dat ik de verkeerde versie heb, moment... Nee, ook dit is niet de goede...., anders doe ik het wel vanaf mijn iPad...

Mevrouw Molengraaf-Vullers: We zijn nu allemaal wel heel benieuwd wat begon in 1941!

De heer Wientjes: Volgens mij is er crisis!

De voorzitter: Ik schors voor een paar minuten de vergadering.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Ik had namelijk nog allerlei wijzigingen aangebracht. Goed.

We belandden met elkaar in een crisis. De coronapandemie was maatschappelijk ontwrichtend en maakte dat we veel vergaderingen niet fysiek, maar digitaal hebben gevoerd. Wat mogen we achteraf blij zijn dat we net op tijd onze raadzaal en zaal 7 hebben gerenoveerd en van streamingsfaciliteiten hebben voorzien.

Dat een crisis veel impact kan hebben op het werk als raadslid van de gemeenteraad gaat terug naar het jaar 1941. Want ja, ook in de laatste vergadering in deze raadsperiode is het mooi om, met dank aan het Regionaal Archief Gorinchem, terug te kijken.

Per 1 september 1941 stopte de gehele gemeenteraad en werden beide wethouders gedegradeerd tot adviseurs van de burgemeester. Dat was een gevolg van *Verordnungsblatt 152*. Daarin huldigde de Duitse bezetter het beginsel van eenhoofdigheid, het *Führer-prinzip*, zodat alle macht aan burgemeester Van Rappard kwam. Tijdens de laatste vergadering had de raad nog een paar ernstige besluiten te nemen, zoals het cancellen van de kermis, want door de verduisteringsmaatregelen was er eigenlijk al een lockdown en bovendien was het kermisterrein op de Kalkhaven totaal verprutst door schuilloopgraven. Verder besloot men de subsidie voor de geitenfokkersvereniging te halveren tot 25 florijnen. Mazzel voor de gemeentekas was ook dat de raadsleden geen presentiegeld meer opstrekten, bij elkaar voor een heel jaar toch mooi 500 florijnen. De meesten vonden het wel prima dat Van Rappard voortaan de kastanjes uit het vuur moest halen. Op 4 mei 1942 werden overal, ook in Gorinchem, prominenten opgepakt om te worden gegijzeld in Sint Michielsgestel. Daar liepen ze het risico gefusilleerd te worden als ergens een verzetsdaad werd gepleegd. Ook drie raadsleden maakten onderdeel van deze groep uit. Die laatste raadszitting lijkt overigens zeker niet ongezellig te zijn geweest. Er was nog een nazit, met daarbij gemeentebode Van Gelderen, die met pensioen ging. Hij ontving een kistje sigaren en een lederen sigarenkoker met gemeentewapen. Maar omdat de goede man altijd zo'n air had uitgestraald dat stadhuisbezoekers soms dachten dat hij de burgemeester was, besloot men diens opvolger een uniform aan te meten.

Terug naar vandaag. We nemen vanmiddag afscheid van de raadsleden die niet meer terug zullen keren in de gemeenteraad, en dat zijn in alfabetische volgorde de heer Barth, de heer Van Breemen, de heer Chaaby, de heer Hachhouch, de heer Hassouna, de heer Van der Lee, mevrouw Van Maaren, mevrouw Molengraaf-Vullers, de heer Van Mourik, de heer Onvlee, de heer Roeland en de heer Wientjes. Natuurlijk wil ik ook degenen die ik niet genoemd heb bedanken, ik wil u allen bedanken. Daarom wil ik graag enkele woorden tot u allen richten en daarna de vertrekkende leden toespreken. Daarna zal ik de fracties in de gelegenheid stellen het woord te voeren bij het afscheid van de vertrekkende raadsleden in deze raadsperiode 2018-2022. Uiteraard krijgen desgewenst ook de vertrekkende leden het woord.

We kunnen terugkijken op een unieke raadsperiode. Natuurlijk zijn ze dat allemaal, maar de afgelopen periode is toch wel uitzonderlijk te noemen. Bij uw aantreden lag er een Visie van de stad, met ambities voor 2032. Met de totstandkoming van deze visie lag er een mooie basis voor verdere ontmoeting en samenwerking. En juist dit vroeg de afgelopen periode om aanpassingsvermogen. Deze periode werkte u met veel partijen samen, waarbij de samenstelling in partij en personen enkele keren veranderde. Ook

veranderde, ik zei het net al, deze raadzaal zelf. De oude raadzaal werd in 2019 aangepast tot een moderne, nieuwe zaal met alle mogelijkheden voor ontmoeting en debat. Het werd mogelijk om de vergaderingen thuis vanaf de bank te volgen.

En toen werd het maart 2020, net niet op de helft van uw raadsperiode. We kregen te maken met een crisis, de coronapandemie, en die zorgde voor afstand: geen ontmoeting meer hier in de raadzaal, maar allemaal thuis, online, interrupties in de chat, onzichtbaar in het geheel, zichtbaar aan het woord. Op deze manier vergaderen was voor iedereen even wennen/aanpassen, maar met elkaar zorgden we ervoor dat de vergaderingen door konden blijven gaan, en dus verder bouwen aan de stad, vele besluiten nemen, andere manieren vinden om de toch zo gewenste doelen te kunnen bereiken.

Tegelijkertijd zagen we in de afgelopen periode ook dat het vertrouwen in de overheid afnam. Landelijk gebeurde er veel en dat heeft ook zijn weerslag in de lokale politiek. Dit werd onder meer zichtbaar in de social media. Woorden werden scherper, soms zelfs venijniger, de afstand werd soms voelbaar, merkbaar, juist waar ontmoeting en contact nodig zijn om met elkaar in verbinding te blijven en eventuele knelpunten op te lossen. Daar bleef die ontmoeting noodgedwongen achterwege. Ook de onderlinge verhoudingen in de gemeenteraad stonden onder druk.

En opnieuw heeft zich een crisis aangediend. Beter kan ik eigenlijk in het meervoud spreken van crises, want naast de vluchtelingencrisis hebben we ook te maken met een energiecrisis en dreigt een voedselcrisis. Meer dan ooit zal het nodig zijn schouder aan schouder te staan en ons in te zetten voor mensen, dichtbij, in onze stad, en ver weg.

Ik wil mijn grote dank uitspreken voor de inzet van u voor alle inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties voor de afgelopen periode. Er is heel vaak gevraagd om u aan te passen aan een nieuwe situatie. Inzicht op uitzicht is er niet altijd geweest en toch heeft u de afgelopen periode uw werk voortgezet, met heel veel energie, om Gorinchem nog mooier te maken dan het al was. Immers, de titel ‘allermooiste vestingstad van Nederland’ kunt u voor altijd verbinden aan uw raadsperiode.

Terugkijkend op de afgelopen periode wil ik ook stilstaan bij het overlijden van Eelco van Dam. Hij was fractieassistent voor D66 en overleed plotseling op 54-jarige leeftijd. In zijn memoriam werd geschreven, ik citeer: “Als er onrecht werd gesproken, raakte je Eelco en haalde hij verhaal, integer en correct, altijd met oog voor de ander en kijkend naar het geheel.” Eelco zou in januari 2020 raadslid Ingrid Zwaan opvolgen; zij verhuisde naar een andere gemeente.

Begin dit jaar kregen we ook het droevige bericht van overlijden van Gerrie Verhoeven, griffiemedewerker. Ze werd getypeerd als vastberaden en zorgvuldig. Ze deed haar werk planmatig en secuur en bracht naast haar nuchtere instelling Brabantse gezelligheid met zich mee. Gerrie was in voor een grapje. Ze lachte het hardst om zichzelf.

Voordat ik overga tot het afscheidnemen van de vertrekkende raadsleden, wil ik u vanaf deze plek alvast een blijk van dank aanbieden. U ontvangt allen een relatiegeschenk, een nieuw relatiegeschenk. Ik gebruik bewust dit woord, in een eigen vrije vertaling. Het was een geschenk om samen met u allen de afgelopen jaren aan onze Blikenstad te mogen werken. U ontvangt een doosje met, ik mag toch wel zeggen: echte kunstwerken van chocolade in de vorm van de Blik, de Blik die als icoon onlosmakelijk verbonden is met onze stad en haar inwoners. Er is ook een bijpassend doosje bij gemaakt, nou: ik hoef maar even rond te kijken en u ziet de beeltenis, ook fraai vormgegeven, en in dit doosje

treft u ook een aantal prachtige chocolade Bliken aan. Het is een nieuw relatiegeschenk van de gemeente Gorinchem. We hadden het eigenlijk al diverse malen in voorbereiding, maar ik dacht: dit lijkt me bij uitstek wel het moment om het u als eerste aan te bieden. Dan ga ik nu over tot het afscheidnemen en bedanken van de mensen in ons midden die niet meer zullen terugkeren in de volgende raadsperiode. Ik doe dit in alfabetische volgorde.

Allereerst de heer Frank Barth. De heer Barth is op 20 april 2010 lid geworden van de gemeenteraad van onze stad. Hij heeft dus op een haar na 12 jaar in de gemeenteraad gezeten.

Beste Frank / heer Barth. U was door de jaren heen een buitengewoon gewaardeerd raadslid en geliefd in alle gelederen van de gemeenteraad. Bij het bedrijven van politiek is uw geloof altijd de basis, maar u heeft ook oor voor andersdenkenden. U staat erom bekend dat u openstaat voor mensen met andere overtuigingen. Deze kwaliteit, gecombineerd met uw inmiddels lange ervaring in de raad en uw deskundigheid op specifieke gebieden, heeft ervoor gezorgd dat u echt resultaten hebt weten te boeken. Het is mij een eer en een genoegen u te kunnen mededelen dat het koning Willem-Alexander heeft behaagd u te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Namens het gemeentebestuur van Gorinchem wil ik u daarmee van harte feliciteren en ik vraag u naar voren te komen, zodat ik u de koninklijke onderscheiding kan opspelden. *(Applaus)*

Nu zullen sommigen zich afvragen, voordat ik misschien problemen krijg in een volgende raadsperiode: burgemeester, u zei 'bijna twaalf jaar' en het moet toch twaalf jaar zijn om in aanmerking te komen voor een koninklijke onderscheiding? Ja, dat klopt, maar soms zijn er mensen die naast het raadswerk nog andere dingen hebben gedaan en dan kan het in totaal toch weer van toepassing zijn dat er sprake is van een koninklijke onderscheiding.

De heer Barth: Ik was totaal verrast!

De voorzitter: Ik zag u verwonderd kijken. Vandaag had ik nog even een onderonsje met uw fractievoorzitter, en die zei "hij weet nog steeds van niets!" Daarop heb ik een duimpje gegeven! Maar het is u van harte gegund.

Dan de heer Van Breemen, vier keer vier jaar in de raad, in de raad sinds 2006.

Meneer Van Breemen, beste Rutger. De raad gaat u missen, niet in de laatste plaats vanwege uw uitstekende relaties met collega's. U bent geliefd bij zowel oppositie als coalitie, maar ook uw grote ervaring en uw inzet voor wat u belangrijk vindt zullen ons bijblijven, en natuurlijk uw rol als eerste plaatsvervangend voorzitter van de raad; dat deed u voortreffelijk. Ook was u altijd bereid om met mij te sparren over lastige vraagstukken. Dan belden we 's avonds weer even, om vervolgens te kijken hoe we bepaalde vraagstukken weer aan zouden vliegen. Dat heb ik bijzonder gewaardeerd. En niet te vergeten: u was ook lid van de agendacommissie en voorzitter van de parallelsessies. Uw werk als buurtpastor in Utrecht zorgt ervoor dat u veel contact heeft met burgers en weet waar zij tegen aanlopen en wat er onder hen leeft, dingen die, denk ik, van grote waarde waren voor uw werk in de raad.

U bent al sinds 2006 lid van de gemeenteraad. Ik weet dat u geen prijs stelt op een bijzondere erkenning hiervan in de vorm van een onderscheiding, maar ik wil toch vanaf

deze plaats nadrukkelijk mijn erkentelijkheid uitspreken voor alles wat u voor Gorinchem heeft betekend. Dank u wel. *(Applaus)*

De heer Chaaby kon vandaag niet aanwezig zijn, maar ik hoop op een ander moment toch nog afscheid van hem te kunnen nemen. Zijn bijzondere inzet voor Gorinchem is ons natuurlijk niet voorbij gegaan. De heer Chaaby is een inspirerende man en een geweldige sporter. Wie daar nog niet van gehoord heeft, zou ik zeggen: ga eens met hem praten, want wat hij allemaal presteert, is echt chapeau. Daarnaast is hij ook vakbondsbestuurder, een man met idealen en een track record van 20 jaar in onze gemeenteraad. Hij heeft hart voor de mensen in onze stad. In het bijzonder zette hij zich altijd in voor inclusiviteit, met name ook om verbetering te brengen in de situatie van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Maar ik wil ook zijn inzet memoreren als het gaat over de verkeersveiligheid. Na een tragisch ongeval op de Newtonweg, waarbij een tiener om het leven kwam, heeft hij er actief aan bijgedragen dat hier aanpassingen zijn gekomen. Daarom is het mij een genoegen te kunnen mededelen dat het koning Willem-Alexander heeft behaagd de heer Chaaby te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Op een later moment zal ik deze koninklijke onderscheiding bij hem opspelden. *(Applaus)*

De heer Hachhouch. Voor de heer Hachhouch krijgt zijn eerste termijn in de gemeenteraad geen vervolg. Ook hij neemt afscheid van de raad.

Mijnheer Hachhouch. U bent de afgelopen vier jaar namens de PvdA een constructief lid geweest van de raad en u heeft zich daarbij in het bijzonder ingezet voor minderheden en inclusiviteit. Goede kansen voor iedereen en bestrijden van ongelijkheid waren uw speerpunten. Daarbij herinneren we ons zeker uw inspanningen ten aanzien van zwarte piet, en dan met name om ervoor te zorgen dat zwarte piet geen stap meer in Gorinchem zet. Ik denk dat uw actie inmiddels het nodige resultaat heeft opgeleverd, want als we gewoon kijken hoe de afgelopen keer het Sinterklaasfeest is gevierd, denk ik dat we daar heel blij mee kunnen zijn als stad.

Ik wil u hartelijk dankzeggen voor uw bijdrage aan onze stad en heel veel succes wensen voor de toekomst. Dank u wel. *(Applaus)*

De heer Hassouna. U maakte bijna een jaar lang deel uit van onze gemeenteraad. Maar ook al was deze tijd kort, u heeft duidelijk uw bijdrage geleverd. U bent een groot voorstander van meer burgerparticipatie en een directe democratie. Dat is ons echt wel duidelijk geworden. Ook heeft u zich ingezet voor een duurzamer Gorinchem. In de korte periode dat u lid bent geweest van de gemeenteraad heeft u laten zien dat u die functie kundig vervult en dat u zich stevast zeer goed voorbereidt op de onderwerpen die op de agenda staan. Ik dank u zeer hartelijk voor uw inzet. *(Applaus)*

De heer Van der Lee. Ook de heer Van der Lee gaat de raad verlaten. We gaan u zeker missen. Als geboren Gorcumer bent u sterk betrokken bij Gorinchem en kent u de stad door en door. U bent inmiddels dan wel gepensioneerd, maar angst voor verveling hoeft u niet te hebben nu het werk als raadslid wegvalt. U blijft ongetwijfeld actief in onze stad en in de muziek. En mochten we u eens willen spreken, dan is er een goede kans – dat heb ik zelf ook een paar keer geconstateerd – dat we u aantreffen bij snackbar Boulevard, die mooie plek Buiten de Waterpoort waar uw echtgenote de scepter zwaait. Dank voor uw bijdrage en alle goeds toegewenst voor de toekomst. *(Applaus)*

Mevrouw Van Maaren, in de raad sinds 11 maart 2010. U kunt terugkijken op een carrière van 12 jaar in de raad. U begon bij de CDA-fractie, vertegenwoordigde vervolgens Stadsbelang en doet het nu helemaal alleen met uw eigen partij, Fractie Van Maaren. En waag het niet *Groep* Van Maaren te zeggen! Als eenvrouwsfractie is dat geen sinecure, daar moet hard voor gewerkt worden en dat deed u dan ook. Uw inzet is om van Gorinchem een fijne stad te maken om te wonen en te werken. Daarbij heeft u speciale aandacht geschonken aan sport en cultuur als verbindende factoren. U neemt in de raad geen blad voor de mond en laat onverbloemd merken hoe u over dingen denkt. Een duidelijkheid die er soms toe kan leiden dat er doelen bereikt worden.

Beste mevrouw Van Maaren. Ik mag ook aan u namens Zijne Majesteit koning Willem-Alexander een koninklijke onderscheiding uitreiken. U bent benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Van harte gelukgewenst en ik wil u vragen naar voren te komen *(Applaus)*.

Mevrouw Molengraaf-Vullers. Mevrouw Molengraaf, u kunt met trots zeggen dat u 16 jaar lang lid bent geweest van de Gorinchemse gemeenteraad. Dat deed u naast uw werk als begeleider bij Syndion en naast uw gezinstaak als moeder van vijf dochters en inmiddels ook als trotse oma van vijf kleinkinderen. Inderdaad was u fractievoorzitter van uw partij en ook lid van de agendacommissie. U onderscheidde zich als een bijzonder actief raadslid met grote maatschappelijke betrokkenheid. Zo heeft u zich altijd sterk gemaakt voor de bestrijding van armoede en schuldenproblematiek.

Ook aan u is bij Koninklijk Besluit een onderscheiding toegekend. Het heeft Zijne Majesteit koning Willem-Alexander behaagd u te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Namens het gemeentebestuur van harte gefeliciteerd! *(Applaus)*

De heer Van Mourik kan, zoals eerder medegedeeld, vandaag helaas niet aanwezig zijn. De heer Van Mourik, in het dagelijks leven fysiotherapeut en ook actief als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand – veel gevraagd voor het sluiten van huwelijken. Ook aan uw raadslidmaatschap komt nu een einde. Het was een enerverende politieke carrière, waarbij u maar liefst namens vier verschillende politieke partijen in de raad zat. Maar dat deed u wel met verve. Dank u wel voor uw inzet, ook als voorzitter van parallelsessies. We gaan uw inbreng missen. *(Applaus)*

De heer Onvlee. U hebt zich als raadslid in het bijzonder sterk gemaakt voor de horeca en de verenigingen in onze stad. Na 8 jaar heeft u besloten te stoppen met het werk in de gemeenteraad, om meer tijd te krijgen voor onder meer uw jonge gezin. U heeft in de afgelopen 8 jaar hard gewerkt voor de raad als lid, maar ook als fractievoorzitter van uw partij én als voorzitter van parallelsessies. Ook was u tweede plaatsvervangend voorzitter van de raad. Volgens mij mocht u in een van de laatste vergaderingen toch nog aantreden als plaatsvervangend voorzitter, en dat zij u van harte gegund. Het was me een eer om met u te mogen samenwerken en een nog grotere eer om u, inmiddels alweer vier jaar geleden, in de echt mogen verbinden met uw vrouw Hanneke.

Dank voor alles. Het ga u goed! *(Applaus)*

De heer Roeland. Dan kom ik alweer bij een bijzondere persoon die de raad gaat verlaten: Jacques Roeland, beeldend kunstenaar en schrijver. Beste heer Roeland. Met uw creativiteit en veelzijdigheid én uw kennis van Gorinchem heeft u een waardevolle bijdrage geleverd in de afgelopen vier jaar. Daarbij lag het accent vooral op

onderwijsvraagstukken, en dat is natuurlijk niet meer dan logisch, gezien uw achtergrond als leerkracht. Ik wil u bedanken voor al uw werk voor de raad en wens u veel plezier met de sportieve, creatieve en andere activiteiten waar u nu wat meer tijd voor gaat krijgen.

(Applaus)

De heer Wientjes. Ik mag u toespreken als de laatste van de vertrekkende raadsleden. Na drie termijnen in de raad heeft besloten het stokje over te dragen.

Geachte heer Wientjes. Met u verliest de raad een scherp debater die geen blad voor de mond neemt en niet gauw opgeeft. Vanuit mijn positie van voorzitter zag ik uw ogen soms flonkeren en dan dacht ik: nu gaat er weer een bommetje gedropt worden. En jawel, we hadden weer stof voor een mooi debat! U bent in die lange periode een bekende verschijning in onze lokale politiek geworden. Met uw lange ervaring en uw kennis, met name op het financiële vlak, heeft u ons steeds scherp weten te houden.

Meneer Wientjes, ik dank u ook heel hartelijk voor de vele jaren aan inzet die u heeft getoond voor onze stad. Het ga u goed. En ik kon niet nalaten nog even aan de tekst toe voegen: en alle voorzitters uit onze raad halen nu opgelucht adem! *(Applaus)*

Beste raadsleden. De raadsperiode 2018-2022 zit erop. U bent gedechargeerd. We staan aan het begin van een nieuwe raadsperiode. Een aantal van u zal zich de komende vier jaar weer gaan inzetten voor Gorinchem. Nogmaals iedereen zeer grote dank voor zijn of haar inzet. Als blijk van waardering wil ik zo meteen ook aan degenen die ik nog niet een bloemetje heb overhandigd een bloemetje overhandigen, en uiteraard ook ons nieuwe relatiegeschenk, de Blikjes van chocolade. Dat zal ik aan het eind van deze raadsvergadering doen.

Bloemen en chocolade zijn er ook voor het gehele team van Facilitaire Zaken, als dank voor de goede verzorging de afgelopen vier jaar. En natuurlijk wil ik ook de griffie niet vergeten. Hartelijk dank voor jullie enorme inzet! *(Applaus)*

4.b Mogelijkheid om de afscheidnemende raadsleden toe te spreken.

De voorzitter: Dan is er nu de mogelijkheid om de vertrekkende raadsleden toe te spreken. Daarvoor heeft zich een aantal sprekers gemeld. Allereerst wil ik de fractievoorzitter van de VVD, mevrouw Mager, het woord geven.

Mevrouw Mager: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Deze vergadering staat in het teken van afscheidnemen, van uitzwaaien en van een welgemeend 'tot ziens'. Op deze plek maak ik even van de gelegenheid gebruik om onze nieuwe gedecoreerden heel erg te feliciteren, ook de heer Chaaby, die helaas niet aanwezig is. Ontzettend mooi en welverdiend. En natuurlijk ook Rutger gefeliciteerd: zonder dat ding ook hartstikke goed. Er verdwijnt een bak aan kennis en kunde en humor uit de raad. Toch sta ik kort even stil bij de bijzondere prestaties van Marjo Molengraaf en Rutger van Breemen, die 16 jaar raadslid zijn geweest en ons nu gaan verlaten. Ik heb onze samenwerking als heel bijzonder ervaren. We waren het lang niet altijd eens, maar wisten elkaar altijd weer te vinden: vier jaar coalitie met wederzijds respect en nog eens vier jaar oppositie, waar we elkaar weer wisten te vinden. Waardering voor jullie enorme inzet en liefde voor het raadswork. Ik heb het vandaag al een paar keer gehoord, maar ik had ook het ook opgeschreven: het ga jullie goed!

En dan, ja: onze zeer gewaardeerde fractiegenoot de heer Wientjes neemt afscheid als gemeenteraadslid. Een markant raadslid vertrekt. Jaap, wij gaan je missen in de politiek. Wat heb jij je enorm ingezet voor Gorinchem, en voor de VVD natuurlijk, met tomeloze energie, positief-kritisch, liberale inslag, duidelijk aanwezig en niet te negeren. Voor ons een bron van inspiratie, met pochet en pet, goed voorbereid en altijd op de inhoud. Een debater pur sang. Het digitale vergaderen vond je maar niets. Jouw handelsmerk, je interrupties, *“mevrouw de voorzitter, bij wijze van interruptie”*, paste niet in het stramien van de Teamsvergaderingen. Je kwalificeerde die dan ook als weinig democratisch, je miste de wandelgangen en natuurlijk de traditionele nazit. Het ging er soms fel aan toe. Jouw passie en drive waren oprecht en op de inhoud en vonden uiteraard, zoals we hier zitten, de nodige weerklank. Dat kon je waarderen, want echte debaters herkennen elkaar daarin. De laatste vier jaar vanuit de oppositie zette je je kritiek, en soms ook wel frustratie, om in menig gloedvol betoog. Daarnaast meende je de voorzitter erop attent te moeten maken het toch vooral niet te laat te maken, om vervolgens een lijvige bijdrage te leveren!

Je hebt ruim gebruikgemaakt van onze liberale fractiediscipline. Binnen de VVD mag je, na overleg binnen de fractie én als je morele bezwaren hebt, je aan het fractiestandpunt onttrekken. Jullie kunnen je vast wel iets voorstellen bij de discussies tijdens onze fractievergaderingen. Voor de lokale kranten bleek dit altijd wel weer nieuwswaardig: *“Alleen VVD’er Jaap Wientjes stemde tegen de in zijn ogen overbodige motie”*, *“Alleen VVD’er Jaap Wientjes stemde tegen de maatregelen die de gemeente neemt om vuurwerkoverlast tegen te gaan”*, *“Het voorstel om een nee-nee-sticker in te voeren werd alleen verworpen door VVD’er Jaap Wientjes”*, *“Waar iedereen het wel unaniem over eens was, met uitzondering van VVD-raadslid Jaap Wientjes....”*, et cetera. En tijdens zijn laatste raadsvergadering toch zijn oprechte appel: *“Wij hebben een duidelijke etiquette hoe we met elkaar om moeten gaan en last but not least, en heel belangrijk: politiek is niet voor bange mensen. Ik zal tegenstemmen, mevrouw de voorzitter”*, als enige van de raad.

De woorden ‘businesscase’, ‘smart’, ‘volgordelijk’, ‘integraliteit’, ‘ontschotten’ en ‘schuldenlast’ zitten stevast in jouw repertoire. Jouw bijdragen in de discussie rondom mobiliteit, economie, bibliotheek en binnenstad deden ertoe, maar ook het sociaal domein had jouw warme interesse. Je prees het liberale gehalte van een voorstel en gaf aan dat hulp of zorg er moet zijn voor alle mensen die het echt nodig hebben. En meestal is er sprake van een multiprobleem, ontschotting – daar heb je hem weer – is daarom hard nodig. Beleid en uitvoering dienen strikt gescheiden te worden, de gemeente voert de regie, de organisaties voeren het uit. En: mensen met een hulpvraag moeten niet een tiental hulpverleners op de koffie krijgen. En, de burgemeester refereerde er net al aan, natuurlijk de perspectiefnota’s en begrotingen. De gemeentelijke financiën zijn, zeg maar, echt jouw ding. De schuldenlast, de investeringen, de gemeenschappelijke regelingen en financiële toekomst van Gorinchem boeiden en boeien jou in hoge mate. De ambtenaren van financiën werden actief bevraagd, net als de accountant. *“We moeten niet alleen achteraf controleren, maar ook naar de toekomst kijken. In deze economische situatie moeten we niet alleen bezuinigen, maar ook investeren”*, aldus doceerde Jaap Wientjes. Jaap Wientjes vroeg ‘smart’ om te gaan met het pakket aan eisen én *“we moeten slim en creatief omgaan met de grondposities die wij hebben”*.

Jaap. Het debat zal door jou hier niet meer worden gevoerd. Jij geeft het stokje heel bewust door aan de jongere generatie. VVD Gorinchem is heel blij met jouw toezegging jouw kennis en kunde over te dragen. En ja, vandaag nemen wij afscheid, gelukkig hier in de raadzaal en niet digitaal. Geheel in stijl wil ik jou hier alvast een kleinigheid overhandigen: “Nederland in last. Vijfhonderd jaar overheidsfinanciën in de Lage Landen”. Je hebt er alle tijd voor! *(Applaus)*

De voorzitter: Dan de heer Schefferlie, fractievoorzitter van Democraten Gorinchem.

De heer Schefferlie: Voorzitter, dank u wel. Ik vind het heel erg fijn en leuk om de mensen die vandaag zijn onderscheiden daarmee hartelijk te feliciteren. Zeker als het als zo’n verrassing komt, zoals voor Frank Barth, lijkt me dat extra leuk, en zeer verdiend, lijkt mij. Maar ook degenen die niet op die manier gewaardeerd zijn ontzettend bedankt voor de collegialiteit en de inzet voor die toch ietwat merkwaardige hobby die wij samen delen.

Voorzitter. Ik sta hier natuurlijk in het bijzonder om iets over Hafid Chaaby te zeggen, maar als u mij toestaat zal ik met enige bescheidenheid vanuit een soort top-3, zal ik maar zeggen, over collega-raadsleden iets willen zeggen. Het hadden er natuurlijk 12 kunnen zijn, maar ik dacht: het zal toch niet zo zijn dat die 12-13-verhouding me tot en met vandaag aan toe zal blijven achtervolgen!? Maar goed, het schijnt wel toevallig zo te zijn. Over Hans van Mourik wil ik graag wat zeggen. Ik denk dat Hans ons wel enorm getraakteerd heeft op doses humor, humor die zo belangrijk is om plezier te houden in ons werk. Dus Hans, hartelijk dank daarvoor. Ik vond je een buitengewoon autonome denker. Dat heeft me in het coalitiemanagement nog wel eens wat overuren bezorgd, maar de humor heeft daar ontzettend veel goed in gemaakt, maar ook de toewijding die Hans heeft laten zien, in het bijzonder als het gaat om de jeugdzorg.

Ik wil ook heel graag Rutger van Breemen bedanken. We hebben eigenlijk een hele lange record samen. Ik herinner me nog een leuke foto met jou en Arjen in een andere periode. Pas geleden vroeg iemand “Vind je het niet erg dat Rutger eh..., hoe zijn blik is op dingen, zoals ze zeggen?” Nee, in elke blik zit een stuk waarheid en waarheid is ook, denk ik, Rutger, dat je enorm belangrijk bent geweest om ons te faciliteren in deze raad, om die dingen die nodig zijn om hier goed te kunnen functioneren, in het bijzonder natuurlijk de manier waarop je plaatsvervangend voorzitter bent geweest van de gemeenteraad, een burgemeester waardig op dat vlak. Hartelijk bedankt daarvoor. Ik hoop dat we weer eens een biertje kunnen gaan drinken te zijner tijd.

Over bier drinken gesproken, voorzitter: dat is een bruggetje naar de derde bij wie ik heel kort wil stilstaan: Lennert Onvlee, iemand van wie ik het het leukste vond om eigenlijk ook buiten de vergaderzaal tegen te komen en overigens, denk ik, lid van de misschien wel sterkste CDA-fractie die ik hier ooit heb gezien. Wij verdenken Lennert er eigenlijk van dat hij eigenlijk wel het brein is geweest achter al die wijze Joost- en Janneke-taal in deze raad. Lennert, wij gaan elkaar zeker nog zien, mag ik hopen.

Hiermee heb ik niets tekort willen doen aan alle anderen, maar je moet een beetje bescheiden blijven vanuit mijn positie.

Ik open nu even mijn telefoon, omdat Hafid Chaaby ons volgt in Egypte, dus eigenlijk een doorbraak dat wij daar ook gezien worden. In een café probeert hij dat. Hij heeft daar niet de goede verbinding om zelf het woord te doen, maar hij wilde wel graag iets zeggen,

en dat luidt als volgt. Hij heeft het altijd als een zeer grote eer ervaren om raadslid te zijn van onze mooie stad en een bijdrage te mogen leveren aan de doorontwikkeling van die stad. Hij wil iedereen ontzettend bedanken voor de mooie samenwerking. Ik denk, dat weet ik eigenlijk wel zeker, dat hij zeer trots zal zijn op de onderscheiding die hem nog te wachten staat.

Voorzitter. Natuurlijk wil ik ook zelf graag wat over hem in het bijzonder zeggen, en ik hoop dat u mij toestemming geeft om de rest van het pleidooi in het Marokkaans te doen.

De voorzitter: Ik ben benieuwd!

De heer Schefferlie: Ik had er eigenlijk op gerekend dat u het zou weigeren, zodat ik alleen met de eerste zin weg zou komen, en dat is dan zoiets als: salam alaykom goeja Hafid. Met andere woorden: wees welkom, vriend Hafid, in onze uitzending. Vier jaar voor Democraten Gorinchem, maar 20 jaar in de raad. Hafid heeft me wel eens verteld dat hij als klein jochie in Gorinchem gekomen is en het juist vanuit die eerste ervaring zo mooi heeft ervaren hoe onze stad eigenlijk is uitgebreid en opgebouwd. Hafid is iemand die zeer toegewijd was aan de religie die hij aanhangt. Ik vond het heel mooi hoe hij daarover altijd heeft kunnen spreken, de manier waarop hij de liefdevolle en vredigheid, zeg maar, van de islam heeft overgebracht. Daar viel hij ons niet mee lastig, maar als wij hem er eens over vroegen, vond ik het eigenlijk wel prachtig wat hij daarover te zeggen had. Ook knap dat je, zeg maar, de hoge waarden en normen die daarbij horen in onze politieke arena ook weet te hanteren. Dat is best knap. Hafid was ook iemand die vanuit die hoek moeite had om een casino bijvoorbeeld een plek te geven in de stad, ondanks de waarde die hij hecht aan werkgelegenheid bijvoorbeeld. En gelukkig heeft hij daar ook zijn ruimte voor gepakt.

Wij hebben bij Democraten Gorinchem wel een beetje een lage tolerantie als het gaat over wegblijven bij moeilijke momenten. Misschien herinnert u zich nog wel eens de legendarische raadsavond in De Haarhorst, toch wel een bijzonder moment in november 2019. Het zag ernaar uit dat Hafid daar niet bij kon zijn, want vanuit zijn hobby om marathons te lopen mocht hij het WK onder de marathons in New York gaan lopen. Ik heb er een beetje spijt van, niet in de hoop om hiermee een soort angstcultuuridee naar voren te brengen, dat we ook op dat moment hebben gezegd: Hafid, we verwachten gewoon dat je er bent. En hij was er, door zijn gezin achter te laten, dat een paar dagen later kwam. Ik heb van een hoop dingen spijt, en misschien hoort dit er ook wel bij, maar hij was er wel en dat past eigenlijk, zeg maar, bij de enorme loyaliteit die we altijd bij hem hebben kunnen zien.

Er zijn nog wel meer dingen over Hafid te zeggen, maar ik heb dat in een tonnetje gegooid en wij hebben een stadsdichter in ons midden, die daar het volgende van heeft gemaakt:

Ode aan een loper
Snelle passen, zachte ogen, groot hart
Dat is de man die ons verlaat, maar altijd blijft
Een loper, beweeglijk en goedlachs
Een voorbeeld, ons moreel kompas.
Dat is de man voor wie alle deuren opengaan
Een uitgestoken hand, bevlogen en begaan

Snelle passen, zachte ogen, groot hart.
De looper is een man die stappen zet, je tegemoet
De looper is een man waarop je bouwen kan
Hafid, vriend, familieman, het ga je goed.

En om dan toch maar in stijl te eindigen: sukram bessep goeja hado Hafid. *(Applaus)*

De voorzitter: Dan de heer Tekir, fractievoorzitter D66.

De heer Tekir: Dank u wel, voorzitter, ook voor deze gelegenheid. Er zijn al zulke terechte en lieve woorden uitgesproken over onze collega's die vandaag afscheid gaan nemen, een markant moment voor velen, ik kan ondoenlijk al die mooie woorden herhalen, dat ga ik ook niet doen, maar ik denk dat we dit moment kunnen markeren, omdat we zowel de stille krachten als de niet-stille krachten in de raad gaan missen, op heel veel terreinen de financiële deskundigheid bijvoorbeeld gaan missen, maar vooral de collegialiteit, en ondanks dat we vaak genoeg inhoudelijk op een afstand van elkaar stonden, we toch na afloop samen door één deur konden. Daarvoor wil ik alle collega's die afscheid nemen bedanken.

In het bijzonder wil ik natuurlijk stilstaan bij de heer Hassouna, Martijn, mijn eigen fractiegenoot. Dik een jaar, Martijn, ben je nu in ons midden en heb je de eer gehad om het volk te mogen vertegenwoordigen als volksvertegenwoordiger. Dat was een bijzonder moment, want dik een jaar geleden werden wij plots verrast in de fractie door het besluit van onze collega Ingrid Zwaan, die wilde verhuizen naar West Betuwe, en als je dan na drie jaar de kandidatenlijst raadpleegt, kom je snel tot de constatering dat her en der ook andere mensen zijn verhuisd. Maar gelukkig was Martijn daar. Je had een druk bestaan, toen al, met je baan, je gezinsleven, in datzelfde jaar ben je ook nog voor de tweede keer vader geworden, dus terecht was er twijfel, maar ook de overtuiging en de wil om wel je verantwoordelijkheid te nemen. Ik weet nog heel goed dat je zelf zei: "Ilhan, waarschijnlijk kom ik over een jaar niet meer terug, die kans is dik aanwezig, maar ik ga het toch doen." Dat siert, denk ik, jouw doorzettingskracht en je overtuiging om deze eervolle job te doen, en dat heb je met verve gedaan. Daarvoor wil ik je hartelijk bedanken. Je bent echt een dossiervreter. Ik heb bij je installatie ook al aangegeven dat je een man van de inhoud bent, een man van de cijfers en je standpunten zo goed mogelijk onderbouwt. Dat hebben we gezien met de energietransitie, de discussie rondom de windmolens, en alle credits naar jou, want met jouw inzet hebben we daar toch wel een genuanceerd standpunt ingenomen waar we heel blij mee zijn. Het heeft de nodige discussies opgeleverd in de fractie, maar van de wrijving kwam de glans, dank zij jou. Maar niet alleen dat dossier Martijn. In tijden van corona heb je je ook ingezet om vanuit D66 in gesprek te gaan met de ondernemers, om hen bij te staan en met hen mee te denken hoe we ze het beste konden helpen vanuit de gemeente. En inclusiviteit natuurlijk, iets wat misschien wel het diepst in jouw hart zit. De stad van tolerantie. Je stond nog net niet op de barricades, of op de stoep, van de Gomarus toen daar het een en ander speelde. De lijst is niet volledig, Martijn, maar dank voor al je inzet in dat ene jaar. Volgens mij zullen weinig mensen nog terugkijken en zeggen "was dat slechts een jaar?" Ja, jij hebt het allemaal in één jaar bereikt.

Ik heb hier een tasje van een niet nader te noemen supermarkt. Daar zit wat in dat ik je zo ga overhandigen. Geniet vooral na van dit moment met je geliefde thuis.

Voordat ik eindig, wil ik, zonder onrecht te willen doen aan wie dan ook, nog één collega uitlichten, en dat is de heer Van Breemen. De heer Van Breemen en ik waren heel lang running mates, en daar ben ik hem dankbaar voor. We hebben een hele mooie tijd gehad in deze raad en veel van elkaar geleerd. De heer Van Breemen is, zo kan ik hem betitelen, ook wel een van de gewetens van deze raad en daarmee een groot gemis voor ons allen. Er is al heel veel gezegd over jou, Rutger, ik ga niet alles herhalen, maar toch wel, hoop ik, aan ons allen de opgave om jouw inzet, het GroenLinks-geluid, de wind van GroenLinks, toch een beetje te laten waaien de komende vier jaar in deze raad.

Dank, en dank allemaal.

(Applaus)

De voorzitter: Dan de heer Bahlmann.

De heer Bahlmann: Geachte voorzitter, leden van het college, collega-raadsleden en andere aanwezigen, fysiek en online. Allereerst onze felicitaties richting de gedecoreerden. Vandaag nemen we afscheid van 12 betrokken raadsleden, gezamenlijk goed voor ruim honderd jaar Gorinchems raadservering. Onze fractie heeft altijd constructief met alle fracties en raadsleden kunnen samenwerken, waarvoor onze dank. Wij wensen de vertrekkende raadsleden heel veel succes in hun verdere loopbaan. Speciaal wil ik dank uitbrengen richting mijn fractieleden Gerard van der Lee en Jacques Roeland. Wij hebben gezamenlijk de afgelopen vier jaar met wat stormen onderweg alsnog het Stadsbelangschip veilig de Gorcumse haven kunnen binnenloodsen.

Ik neem vandaag ook afscheid van de fractie van Stadsbelang. Een mooie, leerzame periode waarvoor ik iedereen binnen en buiten Stadsbelang wil bedanken. Vanaf volgende week zal ik terugkeren als raadslid van de fractie van Gorcum Actief, waarbij openheid, eerlijkheid, transparantie en constructief de woorden zijn die ons opnieuw zullen verbinden in de nieuwe raadsperiode.

Dank u wel, voorzitter.

(Applaus)

De voorzitter: Dan mevrouw Molengraaf.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter. Ik ga het niet zo kort houden als mijn voorganger. Ik vind dat je na 16 jaar best wel even het podium mag pakken, toch? Ik ga het ook vooral over mezelf hebben, dus als u wat anders wilt gaan doen, voel u vrij!

Voorzitter, collega's, aanwezigen. In 2006 werd ik als eerste vrouw ooit gekozen in de raad voor de combinatie ChristenUnie/SGP, een enorme eer en verantwoording. Nu, 16 jaar later, neem ik afscheid met toch wel enige weemoed. De meeste tijd heb ik ontzettend genoten van deze periode, het debat, de ontmoetingen met zoveel heel verschillende mensen, de onderwerpen, de werkbezoeken, de raadsuitjes, de diners met door Frank Duijnhouwer verzonden liederen, gebaseerd op de politiek van dat moment, die ik dan met gitaar mee mocht begeleiden, het vooraan staan als het gaat om ontwikkelingen in je stad, de stad die mij na 40 jaar zo lief is geworden, de snelkookpan die de raad ook vaak is. Je ontmoet elkaar veel en lang en intensief, soms tot diep in de ochtend. Het heeft me veel gebracht, ik heb heel veel geleerd, vrienden gemaakt uit onverwachte hoek en heel veel mensen in de stad leren kennen. Ik heb geprobeerd me voluit in te zetten voor de

bloei van Gorinchem en me ze goed mogelijk te weren om de ideeën van mijn achterban naar voren te brengen. En last but not least: ik heb ontzettend veel plezier gehad.

Was het alleen maar leuk? Nou, nee. Het was ook vermoeiend, soms saai, soms te scherp. We hebben winst en verlies geïncasseerd en soms veel frustratie gehad. De afgelopen vier jaar vond ik heel pittig. Over de sfeer is genoeg gezegd. Ik was blij dat ik in die periode in de Nederlandse vereniging voor raadsleden op een andere manier met raadswerk bezig kon zijn, als tegenhanger. Samen met Hans van Mourik heb ik me daar ingezet. We hadden daardoor een goed contact, en vanaf hier een welgemeend dank je wel aan hem daarvoor.

Een ander lichtpunt voor mij was de goede samenwerking tussen de oppositiepartijen. Veel dank daarvoor aan Attie, Rutger, Ilhan, Everdien, Eva en Renate. We wisten elkaar vrijwel vanaf het begin uitstekend te vinden, met respect en openheid. We gaan dat op een later moment nog met elkaar afsluiten. De komende tijd zit mijn agenda best wel vol met alle koffie- en lunchafspraken die er in de nasleep hiervan nog zijn.

Voor mij is er een speciale plek voor Rutger en Attie. Vanuit onze samenwerking in de coalitie '14-'18 – niet te verwarren met Wereldoorlog 1! – is een hechte band gegroeid. Attie, jij hebt me steeds geholpen te relativiseren. En Rutger, jij bent voor mij, maar ik denk voor velen, vraagbaak en moreel kompas geweest. Dat je plaatsvervangend voorzitter van de raad bent geweest, voorzitter van de vertrouwenscommissie en de agendacommissie, dat zegt genoeg, denk ik. Ondanks de bescheiden omvang van je fractie heb je deze posten vervuld, met aller instemming. Ik wil jullie vooral ook bedanken voor de enorme lol die we steeds gehad hebben. Dat was echt geweldig. Dus als u ooit nog vermaak wilt inhuren bij het raadsdiner, dan kunnen wij misschien wel wat verzorgen.

Ik wil hier ook mijn grote waardering uitspreken, namens mijn fractie en mijzelf, voor de mensen van de griffie. Altijd bereikbaar, bereid om actie te ondernemen. Hans en team, veel dank.

Dat geldt ook voor de mensen in dit huis, de ambtelijke organisatie, die we door de jaren heen bestookt hebben met ontelbare vragen en die ons steeds met veel geduld hebben geprobeerd tot het goede inzicht te brengen. In het bijzonder dank ik de dames van FaZa. Wat hebben jullie de afgelopen jaren goed voor ons gezorgd!

Dankbaar ben ik ook voor de steun vanuit de achterban en de besturen van zowel ChristenUnie als SGP, mensen die veel minder zichtbaar heel veel tijd en energie stoppen in de politiek, waardoor ik me gesteund en bemoedigd heb gevoeld. Dank voor de prima samenwerking.

Ook mijn fractie ben ik dank verschuldigd voor alle inzet. We waren een goed team. En natuurlijk springt Frank daarbij voor mij eruit. 12 jaar hebben we samen de kar getrokken. We waren een hecht team, juist door onze verschillen, die we heel goed wisten uit te nutten om elkaar aan te vullen in het raadswerk., heel veel dank voor je vriendschap in deze jaren. Jij neemt ook afscheid en dat is echt een aderlating voor ons.

Ook mijn gezin wil ik bedanken, voor het geduld als ik weer eens weg sprintte voor een overleg, bijeenkomst, vergadering, om druk en belangrijk te gaan zijn. Voor hen wordt het ook anders, misschien niet beter, want de verzuchting “mám, die verhalen hang je maar in de raad op!” werd thuis nog wel eens geuit.

Het zal best wennen zijn na zoveel jaar, maar ik heb mijn fractie beloofd betrokken te blijven in een andere rol. Dus iedereen die opgelucht adem heeft gehaald vanwege mijn afzwaaien: I will be back!

Mijn opvolgers, Maarten en Anselm, wens ik heel veel wijsheid en plezier toe. Ik heb alle vertrouwen dat zij op hun manier zullen werken aan Gorinchem, voor alle inwoners van Gorinchem.

Tot slot wens ik de raadsleden die doorgaan, de nieuwe raadsleden die aantreden, het nieuwe college, de burgemeester, de organisatie, veel wijsheid en, zoals u van ons gewend bent, Gods zegen toe in het besturen van deze mooie stad. Dank u wel. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Van Breemen.

De heer Van Breemen: Voorzitter, dank. Het is verdrietig dat de grote promotor van het papierloos werken door de regels van het inleveren van de iPad gedwongen wordt om vandaag toch nog iets van papier voor te lezen, maar het zij zo.

Voor een laatste keer mag ik vanaf deze plek nog een aantal woorden spreken. Voor het eerst in 20 jaar ben ik straks niet meer actief betrokken bij het gemeentebestuur van deze mooie stad. Dat zal wennen worden, dat kan ik u verzekeren. Ik weet nog goed – ik ga niet alleen maar anekdotes vertellen, maar één kan wel – dat ik net na mijn centrale examens van de middelbare school, bijna 18, mijn eerste stappen zette in dit huis als fractieassistent. Alles was nieuw en ik vond het nogal imponerend. Ik deed mee aan commissievergaderingen, die er toen nog waren – gelukkig nu niet meer, hou dat zo, raad! Ik weet nog goed dat ik al na een paar maanden een flinke botsing had met de toenmalige burgemeester. De drainering van de katholieke begraafplaats in de Lingewijk moest vervangen worden, want het water stond vrij hoog daar, en er was een discussie in dit huis of de gemeente dat ging betalen, of dat de kerk dat moest doen. Een aantal mensen vond dat de gemeente dat moest doen omdat het erfgoedstatus heeft, maar een aantal mensen vond dat de kerk dat maar moest oplossen. De toenmalige burgemeester vond het allemaal maar onzin dat de gemeente mee moest betalen, want, zo sprak hij: “Dat is toch allemaal uit de tijd, dat zieltjes naar de hemel bidden”. U zult begrijpen dat ik toen als kersvers theologiestudent boven in de gordijnen zat. Dus daar ontstond een scherp debat, en dan sta je ineens in de krant. Dat was allemaal best een bijzondere ervaring, kan ik u zeggen.

Sowieso heeft het raadslidmaatschap mij veel bijzondere ervaringen opgeleverd. Je maakt veel dingen mee die je niet van tevoren kunt bedenken als je besluit wel wat voor de lokale politiek te willen doen. Naast natuurlijk legendarische VNG-congressen, waar ik altijd mijn ogen uit keek – ik noem de boot in Leeuwarden –, mocht ik tijdens mijn raadslidmaatschap bijvoorbeeld ook lid zijn van de werkgeverscommissie van de griffie, lid en voorzitter van de vertrouwenscommissie voor de benoeming van een burgemeester, voorzitter zijn van parallelsessies, van de agendacommissie en de laatste vier jaar ook van deze raad. Stuk voor stuk ervaringen die je niet vooraf kunt bedenken, maar die wel heel mooi zijn. Ik kijk dan ook met veel plezier en dankbaarheid terug op mijn raadslidmaatschap. Het is bijzonder om namens de Gorcumse bevolking hier, in deze raadzaal en in dit huis, te mogen meebeslissen over de stad. Ik heb altijd geprobeerd om dat goed in gedachten te houden; ik zit hier niet voor mezelf, of voor GroenLinks, ik zit hier namens de inwoners van Gorinchem. Ik had me voorgenomen niet al te belerend te

zijn in dit verhaal, maar dat is toch wel iets wat ik mee wil geven aan de nieuwe raad, iets dat ik zelf geleerd heb, geprobeerd heb, en wat me ook niet altijd gelukt is, helaas. Houd het belang van de stad voor ogen en wees bereid om te twijfelen aan je eigen gelijk. In de samenwerking en in het compromis vind je vaak meer momentum en plezier dan in de loopgraven. Want, en dat is het tweede dat ik mee wil geven: zorg dat je plezier hebt in je raadswork. Het is een verantwoordelijke en belangrijke taak, maar het is ook iets dat je met plezier en toewijding moet kunnen doen. Zorg met elkaar voor een sfeer die dat ook mogelijk maakt.

Voorzitter. Zoals gezegd, denk ik met dankbaarheid terug aan de laatste twintig jaar, dankbaar dat ik zo lang op deze positie heb mogen werken. Het was me een grote eer en een genoegen om dat te mogen doen. Ik ben dankbaar voor het vertrouwen dat mijn partij, GroenLinks, jarenlang in mij gesteld heeft. En ik ben dankbaar voor de vele mensen met wie ik heb mogen samenwerken, raadsleden, fractieassistenten, college en de ambtelijke organisatie. Ik heb besloten geen namen te noemen, want dan vergeet ik ongetwijfeld mensen in al die jaren. Maar een speciaal woord van dank wil ik wel richten tot de griffie. Zoals we het hier in Gorinchem doen, zoals Hans en zijn team het hebben ingevuld, zou ik elke gemeente gunnen: dienstbaar, servicegericht en altijd beschikbaar. Of ik nu als raadslid met een vraag kwam, of als voorzitter van een of andere commissie, ik kon altijd blindvaren op de griffie, en dat is iets wat je als raad mag, of misschien wel móet, koesteren. Ook veel dank voor de mensen van FaZa. Jullie zorgen altijd dat we niets tekort komen, ongeacht het tijdstip van de dag of de gelegenheid. Heel veel waardering voor jullie werk.

Een ander bijzonder woord van dank gaat natuurlijk uit naar mijn gezin, naar Marieke en Thomas. Ze hebben veel geduld en flexibiliteit moeten hebben met zo'n raadslid in huis die ineens extra avonden weg moet, allerlei overleggen overal heeft en op de gekste momenten van de dag gebeld kan worden. Ik ben ontzettend dankbaar dat ze het met mij hebben durven, willen en kunnen uithouden.

En nu, voorzitter, komt er een einde aan mijn raadslidmaatschap. Dat is aan de ene kant jammer, en het voelt best vreemd dat ik dadelijk niet meer alles van deze stad weet, maar aan de andere kant wist ik vier jaar geleden al dat de dag van vandaag zou gaan gebeuren. 20 jaar, waarvan 16 jaar als raadslid, is een lange tijd en het is voor mij nu echt goed geweest. Ik heb ervan genoten, maar ik heb ook heel veel zin in andere dingen.

Wat natuurlijk zuur is, is het feit dat met mijn vertrek ook GroenLinks na 28 jaar uit deze raad verdwijnt. Juist in een tijd waarin het klimaat hoog op de agenda staat en de groene en de linkse politiek nodiger zijn dan ooit, is het ons door allerlei omstandigheden niet gelukt om met een representatieve lijst te komen, en je kunt beter níet dan halfslachtig meedoen, besloten wij. Maar dat besluit was natuurlijk een besluit van het hoofd. In ons hart is het een hard gelag dat de GroenLinkse politiek de komende vier jaar niet in deze raad vertegenwoordigd is. Maar, voorzitter, we zijn niet weg en ik heb er echt alle vertrouwen in dat GroenLinks er over vier jaar gewoon weer bij is.

Voorzitter. Ik wens de nieuwe raad, het nieuwe college en het gehele stadsbestuur veel wijsheid toe in de komende jaren.

Eindigen wil ik met iets wat ik altijd al graag heb willen zeggen. Voorzitter, ik wens u, uw raad en het nieuwe stadsbestuur van harte Gods zegen toe.

Dank u wel.

(Applaus)

De voorzitter: Mevrouw Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter, dank u wel. Vandaag nemen we afscheid van twaalf collega-raadsleden: Gerard, Jacques, Rutger, Marjo, Martijn, Hafid, Hans, Jaap, Ashraf, Renate, Frank en Lennert natuurlijk. Stuk voor stuk unieke personen die op hun eigen manier van meerwaarde zijn geweest voor ons stadsbestuur. Dank voor de samenwerking en alle goeds en gezondheid gewenst voor de toekomst.

Ik wil graag stilstaan bij een aantal personen die voor mij bijzonder van meerwaarde zijn geweest, en dan begin ik met de twee vrouwen rechts van mij, Marjo en Renate. Een enorme staat van dienst hier, in deze zaal, in dit stadhuis, een bak aan ervaring en altijd scherp in de debatten. Ik heb het zelf ook niet altijd makkelijk gehad vanaf deze plek als jullie je in het debat mengden, maar ik ben er dankbaar voor dat ik het op die manier ook heb weten te leren. Dus dank daarvoor en van harte gefeliciteerd natuurlijk met jullie onderscheiding.

Ook een speciaal woord van dank naar Rutger, hoewel jong van leeftijd ook met een enorme bak aan ervaring. Toen ik zelf als nieuweling binnenkwam in de raad, vier jaar geleden, viel het me op hoe benaderbaar en behulpzaam jij was. Je inbreng kenmerkte zich als kundig en constructief. Onze laatste samenwerking ging over armoede en hoge energiekosten – ik zeg bewust, op jouw verzoek, niét ‘energiearmoede’–; mooi hoe we elkaar daarin hebben weten te vinden, ook samen met ChristenUnie/SGP. Maar bovenal dank dat je altijd openstond voor advies, voor een duwtje in de goede richting en dank voor je voortreffelijke voorzitterschap.

Jaap. Jij was een van de raadsleden die kleur gaf aan ons gezelschap. Niemand kan zich zo opwinden over de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen als jij. Een tergend saai onderwerp, maar wel met impact op onze stad en daarom zet jij het op de kaart. Tijdens een van onze laatste telefoongesprekken werd duidelijk dat je inmiddels wel aan gezag inboet, dus goed dat het nu tijd is om te stoppen. Dat was het moment dat een hond het kanaal in sprong, dus- Nee hoor, zonder gekheid: je wist je stempel te drukken in de vergaderingen en de wijze waarop was uniek.

Ashraf, mijn voormalige buurman in de vorige raadzaal. Allebei nieuw, jong en ambitieus, en dat schept direct een band. Wat vind ik het ontzettend jammer dat je niet terugkeert. We hadden ontzettend veel schik met debatten waarin we allebei het woord voerden, grinnikend of zuchtend om bepaalde bijdragen, en ten slotte het voorspellen van de eindtijd van de vergaderingen. Het klopte nooit, het duurde altijd veel langer. Ik hoop echt dat het politieke vuur in je blijft branden en dat we elkaar nog eens treffen.

Lennert. Uiteraard heb ik me vandaag aangemeld als spreker om het ook vooral over jou te hebben. Vandaag jouw aller-, allerlaatste raadsvergadering. Na acht jaar een van de beste raadsleden in ons midden te zijn geweest, zwaai je af. De afgelopen vier jaar heb ik met jou mogen meemaken en die kenmerkten zich door het grote plezier dat we erin hadden. Dat begon al met jouw bijdrage tijdens een van de eerste raadsvergaderingen vier jaar geleden. Met een knipoog ga ik jou namens de fractie en Joost zo iets aanbieden van Lubbers, die je destijds aanhaalde alsof je hem diezelfde dag nog had gesproken, terwijl hij al was overleden. We grappen daar nog wel eens over. Over zijn Haagse jaren is geschreven en nu aan mij de eer om bij jouw Gorcumse jaren stil te staan.

Je zei wel eens tegen mij: ik ben snel volwassen geworden in de politiek, en dat kan ook niet anders met de achtbaan waarin je hebt gezeten. Acht jaar geleden begon je vanuit de oppositie en ik heb uit betrouwbare bron vernomen dat er destijds veel in de kroeg is vergaderd. Maar al die versnaperingen stonden de kwaliteit niet in de weg: Right to challenge, aandacht voor verenigingen, je ging er meteen vol voor en veel zullen het met mij eens zijn dat dat de consistente lijn is die je al die jaren hebt gevolgd. Daarna werd je al snel fractievoorzitter, en dat kenmerkt misschien wel een van de roerigste periodes die je in deze politieke arena en aanverwante kamers hebt doorgemaakt. Zelf kan ik niet uit persoonlijke ervaringen uit die tijd putten, maar wat ik wel weet en heb gezien is hoe het je heeft geraakt. Dat zegt iets over de wijze waarop jij je politieke leven leeft: constructief, gericht op samenwerking en met oog voor de ander. Je mag trots zijn op hoe je deze storm hebt doorstaan en hoe je vervolgens van meerwaarde bent geweest voor het Gorcumse stadsbestuur. Tijdens de vorige verkiezingsuitslag werd je inzet beloond met een mooi aantal stemmen en twee stevige zetels in de raad. Een aantal maanden daarvoor maakten wij kennis over mijn ambitie om me verkiesbaar te stellen. Je nodigde me van harte uit om in te stappen, en wat ben ik blij dat ik dat heb gedaan! We hebben leuke discussies gevoerd, veel werk verzet, maar bovenal heel veel lol gehad. Daarnaast maakten we allebei een aantal grote sprongen in ons persoonlijke leven. Jij trouwde met Hanneke, ik met Joost. En vervolgens mocht je vader worden van Lena en Juda en ik zette Lieke op de wereld. Ik wil niet veel zeggen, maar volgens mij hebben wij aardig ons steentje bijgedragen aan de groei van deze stad! Het was fijn dat we elkaar in deze periodes herkenden, dat we een stapje harder voor elkaar konden lopen als de ander dat nodig had. Ik ben dankbaar dat we dat voor elkaar hebben kunnen betekenen.

Ik wil je heel hartelijk bedanken voor je bijdrage voor onze stad en voor ons als CDA Gorinchem. Je voerde alle debatten goed voorbereid, vanuit een duidelijke inhoud, met een consistente lijn. We hebben ons hard gemaakt voor verenigingen, lokale ondernemers, voor een stabiele financiële toekomst, voor goede bereikbaarheid van de stad en voor bomen voor iedereen. Waar ik het meest trots op ben, is jouw initiatiefvoorstel 'Klaar voor de start na corona', omdat dat precies kenmerkt wie jij bent en hoe jij politiek bedrijft: een goed idee, samen met de hele stad de schouders eronder zetten. Namens Joost, Paul, Job en mezelf zeg ik: we gaan je missen. Dank voor alles wat je ons hebt geleerd en voor de fijne samenwerking. Ik hoop dat je samen met Hanneke, Lena en Juda kan genieten van de vrije tijd die je nu krijgt, in gezondheid, met jullie gezin, familie en vrienden.

En voorzitter, laatste persoonlijke noot. Ik heb al gememoreerd wat een fijne collega Lennert is om mee samen te werken en hoe erg je met hem kan lachen. Op mijn bruiloft is een foto gemaakt waar we samen op staan met een biertje in onze handen en Lennert breeduit lachend. Voor de meesten van ons is dat volgens mij een heel herkenbaar beeld van Lennert. Het echte afscheid volgt nog en ik stel me precies zo'n zelfde setting voor. Dank je wel. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Barth.

De heer Barth: Beste voorzitter, raadsleden, griffie, ambtenaren en alle andere aanwezigen. Ik wil mij kort tot u richten met drie punten: een biecht, een woord van dank en een persoonlijk woord tot Marjo Molengraaf. Allereerst wil ik een stukje opbiechten

dat ik heb aangetroffen toen ik de moties doornam die ik vanaf 2010 heb ingediend. Toen ik in 2010 aantrad als raadslid vanuit het bedrijfsleven, moest ik flink wennen aan het politieke spel. De belangen van onze stad delen we in de raad, maar de verschillen in onze samenleving komen in de gemeenteraad bij elkaar. Het aanvoelen van elkaar, het zoeken naar aanknopingspunten waarin we elkaar kunnen vinden, is een vak. Zelfs de verwoording is essentieel. Zo heb ik u op een aantal belangrijke dossiers meermalen over verschillende jaren een soortgelijke motie voorgelegd. Het doel van de motie bleef hetzelfde, maar elke keer in een ander jasje, totdat de raad het omarmde en het college er werk van maakte. Zo is dat gebeurd met financiën, mobiliteit, onderwijs, met name op het binnenklimaat in scholen, waarbij telkens bleek dat je de juiste toon moest zien te vinden. Politiek is ontzettend leuk, want het is bezig zijn met je stad. Ik wil college, raadsleden, griffie, ambtenaren bedanken voor de prachtige tijd samen. Met elkaar in hoogte- en dieptepunten, want die zijn er ook beslist geweest, hebben we het beste gezocht voor onze stad.

Marjo. Jij neemt vandaag na 16 jaar ook afscheid als fractievoorzitter van de ChristenUnie/SGP-fractie. Ik wil jou hartelijk bedanken voor je inzet voor de fractie en het brede belang voor Gorinchem. Altijd sterk opgekomen voor de zwakkeren in de samenleving. Je wilde dat de overheid een schild zou zijn voor de zwakkeren. Ik heb de twaalf jaar dat we samengewerkt hebben erg prettig gevonden, We hadden weinig woorden nodig naar elkaar en zaten al gauw op dezelfde lijn. Dat is prettig werken. Assertief als je bent, pakte je snel een interruptie en corrigeerde menig raadslid. Je was op je best in onverwachte situaties. Politiek invoelend, scherp indien nodig, maar vooral met tomeloze inzet – het werd al eerder genoemd vanmiddag – het beste zoekend voor onze stad.

Afsluiten wil ik met een advies aan de nieuwe raad. Allereerst natuurlijk gefeliciteerd met de stemmen die ieder heeft behaald. Dat geeft ook verantwoordelijkheid. Het begint met een goede samenwerking, luisteren naar elkaar. Een paar raadsperioden terug gebruikten we het instrument raadsopdrachten. Dat bevorderde samenwerking en draagvlak in de raad. Denk eens na hoe dat concept een plaats kan krijgen in de komende raadsperiode. Ik wens u daarbij in ieder geval alle succes toe, maar bovenal, zoals dat ook eerder al door twee andere fractievoorzitters is aangegeven, Gods zegen in jullie persoonlijke leven.

Dank je wel.

(Applaus)

De voorzitter: De heer Hassouna.

De heer Hassouna: Ja, hier sta ik dan, dertien maanden na mijn inauguratie als gemeenteraadslid. Het was iets meer dan een jaar, maar die tijd is voorbij gevlogen. Die aanstelling kwam, zoals eerder aangegeven, zeer onverwacht, maar desondanks nam ik die uitdaging van harte aan. Ik kwam in een warm bad terecht, ik werd goed opgevangen door de fractie, de heer Tekir, mevrouw Alba Heijdenrijk zie ik ook zitten, en de heer Van der Meijden, daarvoor dank, en ook door de griffie uiteraard, die ervoor zorgde dat ik snel up and running was. Ook u allen in de raadzaal gaven mij direct het gevoel dat ik erbij hoorde. Daarvoor heel veel dank. En dat alles in een periode die veel beperkingen kende door corona. Ik geloof dat het vandaag voor mij pas de vijfde of zesde keer in de raadzaal is. Een hoop interessante onderwerpen zijn de revue gepasseerd: de RES, de vluchtelingenopvang, de Omgevingswet, tiny houses, verkleining van het winkelgebied,

het warenhuisconcept en vele andere. Persoonlijk hoogtepunt voor mij was de aangenomen motie waarin de oproep werd gedaan om lantaarnpalen een extra functie te geven, namelijk die van laden. Ik hoop dan ook op enig moment uitgenodigd te worden voor de installatie van de eerste laadlantaarnpaal. Tegelijkertijd waren er ook momenten die bij mij een bijzonder en ontroerend gevoel van solidariteit opriepen, bijvoorbeeld toen we met een aantal partijen de regenboogvlag hesen tijdens het EK, een schitterend moment, en het feit dat we recent eensgezind waren over de opvang van Oekraïense vluchtelingen in onze stad. Bijzonder ontroerend. De laatste paar maanden was ik campagneleider namens D66 en ook in die rol, en als scheidend raadslid, ben ik ontzettend trots dat ik een bijdrage aan het D66-geluid heb kunnen leveren.

Nu neem ik een stapje terug. Ik ga de fractie gevraagd en ongevraagd blijven adviseren, niet in een formele rol, maar ik blijf wel aanschuiven bij fractievergaderingen, politieke cafés e.d. En ik ga weer tijd besteden aan hobby's en mijn jonge gezin, want tijdens mijn termijn ben ik ook voor de tweede keer vader geworden, dus Julian en Mila gaan wat meer quality time met hun vader hebben. Ik ben hen dankbaar dat zij mij die vele avonden politiek hebben gegund; dat is niet zo vanzelfsprekend met een jong gezin. En ik ben dankbaar en trots dat ik deze bijzondere en eervolle rol heb mogen vervullen. Ik heb dat met heel veel plezier en toewijding gedaan. Ik wil iedereen bedanken voor de fijne samenwerking en de mooie debatten en ik wens u en alle nieuwe raadsleden, met name mijn fractiegenote mevrouw Alba Heijdenrijk, heel veel succes toe. Uiteraard nog een woord van dank aan de heer Tekir, die mij af en toe bij het handje meenam en hielp waar nodig. Aan allen: wees lief voor elkaar, voor deze stad, de mooiste stad van Nederland. We komen elkaar vast nog tegen in het Gorcumse.

Dank u wel.

(Applaus)

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. Er zijn al vele mooie woorden gesproken. Bij Gorcum Actief gaat niemand weg, maar ik wil de afscheid nemende raadsleden hartelijk danken voor soms vele jaren samenwerking en discussies. Het lijkt wel alsof ik Marjo Molengraaf nog even zacht hoor zeggen “Everdien, je hoeft niet bij ieder agendapunt iets te zeggen, hoor!”

Het is acht jaar geleden dat ik als een soort vreemde eend in de bijt voor het eerst voor de deuren van deze raadzaal stond. “Gewoon doorlopen!”, Marjo speerde mij voorbij, tas onder de arm, naar haar zetel in de tweede ring. Ik kwam naast haar terecht. Gaandeweg bracht Marjo mij veel do's en don'ts bij in het raadswerk. IJverig als Gorcum Actief altijd is, overall iets van vinden: “Nee, je hoeft niet bij ieder agendapunt iets te zeggen!” Marjo gaf ook adviezen. “Een lidmaatschap van de Vereniging van raadsleden is best heel nuttig en kan je op weg helpen”. Goed advies, dat kan ik doorgeven aan nieuwe raadsleden. Eigenlijk hoop ik nu dat alle nieuwe raadsleden misschien een cursus Politiek Actief-plus kan worden gegeven, want er valt echt heel veel te leren. Bij de toenmalige driemansfractie van ChristenUnie/SGP was het soms heel gezellig, daar in die hoek. Dropjes gingen rond en in de tweede ring kon je ook lekker fluisteren, weet je nog, Frank? Soms was het wel een beetje luid voor anderen. Ik zie Karel Lutterkort nog rondkijken, een beetje verstoord, bozig, en wij dachten dan: ja, het blijft echt een leraar! We hadden het ook over vrouwen in de politiek pas geleden. Wat ik geleerd heb, is dat het vrouwen

zijn met een rechte rug. Ik ken er meerdere, maar Marjo verdient in mijn ogen met haar niet aflatende werkkraft, doorzettingsvermogen, zuiverheid zoekend, altijd op de inhoud en niet op de man, fair play, op z'n minst respect. Marjo, ik hoop dat je straks wat meer tijd krijgt om te relaxen – ja, het bestaat echt, relaxen! – en te genieten van andere dingen in het leven. We hebben een klein cadeautje voor je, voor als je tijd hebt. Ik zou zeggen: chapeau. Marjo, dank je wel. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Wientjes.

De heer Wientjes: Mevrouw de voorzitter, geachte raadsleden, publiek. Het zit erop, het is volbracht, zou ik zeggen, in deze paastijd nog wel een belangrijke opmerking trouwens. Maar hier staat wel iemand die behoorlijk opgelucht is. Dat komt omdat ik een hele tijd in de gemeenteraad heb gezeten, maar ook omdat ik altijd heb ervaren hoe ontzettend moeilijk het is. Dat durf ik tegen iedereen uit te leggen en ik kan het alleen maar benadrukken. Raadswerk is ongelooflijk moeilijk, ingewikkeld. Je komt met zaken in aanraking waar je daarvoor eigenlijk nooit mee in aanraking bent geweest. Ik heb in mijn werkzame leven heel veel in het buitenland gewerkt, ik heb veel gereisd, we hielden ons altijd bezig met landen buiten West-Europa, en dan vond ik het toch ook belangrijk dat je buiten je werk ook wat aan de maatschappij hier bijdraagt, en dat was dan het lokale. Daar zat nogal een groot geografisch verschil tussen. Ontzettend moeilijk. Maar ontzettend leuk om nu te zien dat ik het stokje mag overgeven aan de jonge generatie. Voor mijn partij, en niet alleen voor mijn partij, zie ik dat vanuit de jonge garde, en dat hoeft niet per se jong in leeftijd te zijn, nieuwe mensen zich aanmelden en nog steeds belangstelling hebben voor deze moeilijke en mooie klus. Je moet wat doen voor de maatschappij, het is een soort vrijwilligerswerk. Die jonge garde heeft nu volgens mij ook de nieuwe kansen en die moeten we ze ook geven. Dat is stiekem ook een beetje een oproep aan de mensen die al heel lang in de raad zitten. Ik zou willen oproepen om na drie perioden, vier, toch wel erg te overwegen of je niet moet terugtreden en de kans aan iemand anders moet geven.

Ik wil niet te veel terugkijken, ik ben niet zo'n terugkijker, ik wil liever vooruitkijken. Ik heb veel geleerd over de onderwerpen waarmee ik in aanraking kwam. Het financiële was één ding, dat was eigenlijk allemaal niet zo ingewikkeld en moeilijk als je het goed bekijkt. Wat ik veel ingewikkelder vond, was het sociale domein waarmee ik me bezig heb gehouden. Dat vond ik reuze interessant, daar heb ik ontzettend veel van geleerd en ook móeten leren, en daar zijn we ook nog lang niet klaar mee. Dus leren over politiek en beleid maken: ik kan het iedereen aanraden.

Als ik vooruitkijk, zou ik de komende raad, die hier helaas maar voor een beperkt deel is, het volgende mee willen geven. Dat gaat in de eerste plaats over kwaliteit. Ik heb me de afgelopen jaren geërgerd aan de gebrekkige kwaliteit. De kwaliteit kan en moet omhoog. Dat geldt voor raadsleden, dat geldt voor de assistenten, dat geldt voor de griffie, voor de ambtenaren, voor de wethouders, voor het ambtenarenapparaat. In zo'n stad, waar je over hele belangrijke dingen besluit, is kwaliteit buitengewoon belangrijk. Het tweede is de verantwoordelijkheid. Je bent gekozen, en dat is een delegatie, om hier beslissingen te nemen over de stad en dat is een zware verantwoordelijkheid. Het gaat om veel geld, maar het gaat ook om veel belangen, het gaat om veel mensen, en die moeten goed afgewogen worden. Je bent gekozen en dan moet je die rol ook nemen. U kunt begrijpen dat ik met

het eeuwige teruggaan naar de stad om om participatie te vragen, iets minder heb. Je bent gekozen en dan moet je het ook doen. Politiek is niet voor bange mensen. En denk aan de lange termijn. Dat heb ik altijd geprobeerd. Vier jaar is maar één ding, je moet eigenlijk tien jaar in je hoofd hebben. En houd het bij de hoofdzaken, niet met de stoeptegels. Zorg dat je de lange lijn pakt. Wat mij opvalt, is dat we vaak heel lang debatteren over relatief kleine zaken en de hele grote zaken gaan er eigenlijk zó doorheen. Er is trouwens heel interessant wetenschappelijk onderzoek naar gedaan hoe dat komt, maar dat zal ik u nu besparen. Zelfstandig beslissen is ook zoiets. Binnen onze fractie hebben we regelmatig discussies, die lopen hoog op en zijn buitengewoon leuk, daar worden we allemaal scherper van en ik weet dat dat in andere fracties ook gebeurt. Ga daarmee door, blijf zelfstandig, blijf je eigen man of vrouw. En blijf niet te lang, maar dat heb ik al gezegd. Ik wil iedereen bedanken. Ik heb met sommige mensen heel veel plezier gehad, met andere mensen ook wat minder, en dat is overal zo. Ik heb hele leuke telefonische gesprekken gehad, terwijl een van de honden waar ik op moet passen in het kanaal viel en ik zei: goh, ja, nu moet ik even een hond uit de sloot halen! Maar het ging wel over de inhoud. En dat was met meerderen zo, met Frank Barth altijd even over geld, met Marius, de niet benoemde fractieassistent van Gorcum Actief, ook altijd eventjes. Hartstikke leuk. En daarmee wil ik afsluiten. Het was leuk, ik heb er veel plezier in gehad en ik wens iedereen vooral ook veel plezier in het komende raadswerk. Dat is wel iets wat ik de afgelopen vier jaar heb gemist, de humor. Waar is de humor, meneer Sonneberg? Echt: laten we af en toe ook een beetje lachen. Via de computer is dat moeilijk, dat begrijp ik ook wel, maar blijf die lol erin hebben.

Dank u wel, dank iedereen, het was leuk.

(Applaus)

De voorzitter: De heer Oostrum.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter. Bij het naderen van een afscheid van een twaalfstal raadsleden kreeg ik de neiging om voor ieder een persoonlijk feit te zoeken, om daar nog even op terug te kijken. Maar wees gerust: ik heb dat voornemen heel snel laten varen, in de overtuiging dat u dat als voorzitter al zou doen en dat de sprekers voor mij dat zeker ook zouden doen, en daarmee zijn de mooiste woorden in feite al gesproken. Ik zal het daarom kort houden. Een paar mensen wil ik nog even in het bijzonder bedanken voor hun langdurige inzet voor onze stad en inwoners.

Om te beginnen mijn felicitaties namens de PvdA-fractie aan de raadsleden die een koninklijke onderscheiding hebben mogen ontvangen, Marjo, Frank, Renate en Hafid. Van harte gefeliciteerd met dit welverdiende blijk van waardering.

Dan toch even een paar personen, en dan begin ik met Hafid Chaaby. Hafid, als je kijkt: wij namen eerder al afscheid als fractiegenoten, toen jij besloot de overstap te maken naar Democraten Gorinchem. Ik kijk met veel waardering terug op onze langdurige samenwerking, zowel in die eerste periode als in de afgelopen periode. Daarvoor mijn hartelijke dank.

Marjo. Als eerste SGP-vrouw in de raad, maar vooral een heel sterk raadslid. Ook wij hebben in een eerdere periode prima samengewerkt en volgens mij was dat tot wederzijds genoegen. Helaas heeft dat de afgelopen periode niet zo mogen zijn, maar onze waardering voor jouw inzet voor de stad en de inwoners is er niet minder door. Met name

als het ging over de bescherming van kwetsbare groepen waren we het heel vaak eens. Dank je wel.

Frank Barth. Ik heb deels hetzelfde verhaal als bij Marjo, maar ook voor jou geldt: veel waardering voor je voortdurende inzet en bevologenheid op de onderwerpen die jij vaak heel scherp analyseerde. Je wist regelmatig nog net even een extra argument te vinden om in te brengen en mee te geven. Dank daarvoor.

Dan kom ik bij Rutger. In een eerdere periode hebben wij ook tot wederzijds genoeg prima samengewerkt. Jij hebt de afgelopen periode bovendien heel veel extra werk op je schouders gehad als eenmansfractie van GroenLinks en tegelijk onze plaatsvervangend raadsvoorzitter – om niet alle functies te noemen die je hebt vervuld in de afgelopen periode. Het is een aderlating voor deze gemeenteraad – anderen hebben dat ook al gezegd, maar ik zeg het toch nog maar een keer – dat geen nieuwe fractie van GroenLinks zal deelnemen aan de beraadslagingen in de komende raadsperiode. We danken jou in ieder geval heel hartelijk voor jouw inzet en hopen met jou dat in de volgende raadsperiode ook weer een fractie van GroenLinks zal aantreden.

Lennert Onvlee. Als fractievoorzitters hebben wij in de afgelopen periode veel contact gehad en samen ook regelmatig in coalitieverband onze collegeleden scherp gehouden met onze inbreng. Ik kijk terug op een prima collegiale samenwerking. Ook daarvoor wil ik jou heel hartelijk danken.

Uiteraard dank ik ook Jacques, Gerard, Hans, Renate, Jaap, Martijn voor hun inzet en inbreng in de afgelopen periode en wensen wij de afwezige raadsleden vooral een spoedig herstel.

Ten slotte kom ik bij Ashraf Hachhouch. Ashraf, een kort woord van bijzondere waardering en helaas een afscheid. Je hebt je in deze periode ontwikkeld van een nieuweling in de actieve gemeentepolitiek naar een zelfstandig, zijn eigen mening vormend gemeenteraadslid. Dat heb je laten zien met jouw inbreng in de fractie en met een aantal succesvolle moties in de gemeenteraad. De verkiezingsuitslag was heel dubbel: drie zetels voor de PvdA, maar ondanks dat jij als tweede op onze lijst stond en ruim voldoende – meer dan 200 – voorkeursstemmen kreeg, werd je gepasseerd door twee kandidaten met nog meer voorkeursstemmen. Een zetel te weinig en voor jou een keiharde landing. Maar ik ben ervan overtuigd dat jouw inzet voor Gorinchem, en voor de inwoners in het algemeen, en in het bijzonder voor de Partij van de Arbeid, hiermee niet ophoudt. Ik dank je enorm voor de afgelopen periode.

Dank u wel, voorzitter.

(Applaus)

De voorzitter: De heer Onvlee.

De heer Onvlee: Dank u wel, voorzitter. Wat een lieve woorden allemaal die gezegd zijn. De laatste tijd zeggen wij ook vaak: er is meer dat ons bindt dan ons scheidt. Ik krijg nu het idee dat vooral het biertje mijn verbindingsmiddel was, maar het waren in ieder geval oprecht allemaal mooie momenten. Woorden om stil van te worden, en dat is voor een politicus best wel bijzonder en moeilijk, want wij weten immers altijd wel ergens iets van. Vandaag ga ik, zoals ik ook tegen mijn vrienden zeg, met politiek pensioen en kijk ik terug op 8 bijzondere en enerverende jaren. We zeiden vaak “never a dull moment” en dat is hier ook echt zo. Ik kwam als groentje in de raad, maar werd al snel klaargestoomd voor het fractievoorzitterschap, om vervolgens snel volwassen te worden in de Gorcumse

politiek. Dat heeft mij heel veel gebracht. Ik heb veel geleerd over processen, en daar zijn we ook best wel goed in, misschien soms té goed en té scherp, maar ook de brede kennis die ik de afgelopen jaren heb opgedaan is immens. We gaan over zo'n breed scala aan onderwerpen, dat is ongekend. Ik vind het gaaf om me in zoveel dossiers te mogen verdiepen. Ook de politieke arena was gaaf om me in te begeven, van de agendacommissie tot aan vicevoorzitter. Vier jaar geleden mocht ik zelfs de kar trekken voor het CDA. Het zijn leerervaringen die ze mij niet meer afpakken. Ook mocht ik met plezier een bijdrage leveren aan de zoektocht naar een nieuwe burgemeester, en dat is wat mij betreft een succesvolle zoektocht geweest. Bedankt voor de hele fijne samenwerking. Ook de ondersteuning van de griffie was altijd fantastisch. Het is iets waaraan we gewend zijn geraakt. Hans, en jouw team, dank voor de ondersteuning en hulp in vele opzichten. Daarnaast wil ik ook de gemeenteraad bedanken voor de prettige samenwerking. Hoewel we soms het gevoel hadden dat die samenwerking er niet was, was iedereen wel altijd benaderbaar en konden we elkaar na een goed gesprek vaak vinden op de inhoud.

Een meerderheid van de raad, 13, blijft zitten en dat geldt ook voor het 'meubilair'. Pierre bijvoorbeeld blijft zitten en gaat nu voor zijn 7de periode. Veel succes daarin! We nemen ook afscheid van twee iconen vandaag, Marjo en Rutger. Mooi dat ik samen met die twee iconen mag stoppen met de gemeenteraad. Degenen die een decoratie hebben ontvangen feliciteer ik daarmee van harte.

De wens die is uitgesproken om beter met elkaar samen te werken in een prettige omgeving kan ik alleen maar nog meer aanmoedigen. Dat maakt het raadswerk alleen maar nog leuker. Het kost heel veel tijd, dus het moet ook leuk zijn. Leuk is ook dat ik veel tijd heb mogen doorbrengen met de CDA-fractie, aangevuld met Joost. In het bijzonder wil ik ook Joost en Janneke bedanken voor die samenwerking. Op inhoud was dat altijd erg goed en konden we lekker levellen, maar bovenal ook de gezellige contacten ga ik missen. We hadden altijd enorm veel lol en plezier in het werk. En als het soms tegen zat, of we er doorheen zaten, dan konden we ook elkaar erdoorheen trekken. Super, super bedankt voor die fantastische samenwerking. Ik ben ervan overtuigd dat jullie dit de komende vier jaar heel goed kunnen voortzetten. Jullie kwamen vier jaar geleden als nieuw, maar zijn inmiddels helemaal ingewerkt en nu kan ik jullie ook niks meer wijs maken!

Tot slot wil ik ook mijn familie en vrienden en de vele kiezers bedanken. Met name mijn familie en vrienden hebben misschien wel de grootste offers moeten brengen. Het raadswerk kost, zoals gezegd, veel tijd en zij hebben dit mogelijk gemaakt. In het bijzonder grote dank aan mijn vrouw Hanneke. De ruimte die ik kreeg was altijd erg fijn. Ook zijn we de afgelopen jaren gezegend met twee mooie kinderen en kon ik toch het raadswerk blijven doen. Dat was soms passen en meten, maar het is gelukt. Nu komt er een tijd dat ik meer thuis ben en komt er ook in huize Onvlee ruimte voor andere dingen. Dit hoofdstuk sluit ik vandaag af. Veel dank aan allen. Het ga jullie goed in deze mooie arena. *(Applaus)*

De voorzitter: Ik stel vast dat er geen anderen zijn die het woord wensen te voeren. Dan zijn we aan het einde gekomen van deze bijeenkomst.

Voordat ik afhamer nog een paar dingen. De raadsleden die nog geen bloemen en chocolade hebben ontvangen verzoek ik zich na sluiting van deze vergadering even bij

mij te melden, zodat ze die alsnog in ontvangst kunnen nemen. Daarna verzoek ik de leden van de raad zich naar de trap te begeven voor het maken van een groepsfoto. Vervolgens kunt u allen de gedecoreerden feliciteren.
Dank u wel.

5. Sluiting.

De voorzitter sluit te 18.01 uur de vergadering.

Sprekersindex:

Bahlmann, B.C.S, 13

Barth, F.M.T., 18

Breemen, R.J.J. van, 15

Hamann, mw. E.W.H., 20

Hassouna, M.S., 19

Mager, mw. A., 8

Molengraaf-Vullers, mw. M.J., 2, 13

Onvlee, L.A., 23

Oostrum, J.C., 22

Oversteeg, mw. J. van, 16

Santen, N. van, 2

Schefferlie, P.C.J., 10, 11

Tekir, I., 12

Wientjes, C.J.J., 2, 20